

ACC. N:R M. 14714:1-4.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *B. O. Bondesson, Lesjöfors*
Härad: *S. Möre* Berättare: " " "
Socken: *Gullabo* Berättarens yrke: *överlärare*
Uppteckningsår: *1959* Född år *1884* i *Gullabo*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Värföljden. s. 1-4.
Avskrift av städjoberis. s. 4.

LUF 82

VÄXTFÖLJDEN.

Den äldre tidens jordbrukare i denna trakt var synnerligen noga med att en viss^{ordning/} för växtföljden rådde. Det var allmänt känt^{att/} att jorden blev utsugen på vissa näringsämnen av skilda växtslag men hade fullt upp av näring för andra, varför det var av stor vikt att växla om med de olika växtslagen år efter år. Under förra seklet från vilket denna redogörelse är hämtad var det ännu inte så vanligt här i trakten med växelbruk, utan man följde gammal hävdvunnen praxis, då det gällde jordbrukets skötsel.

Växtföljden var i allmänhet på förhand bestämd och omväxlade i en viss ordning. Vårsäd, potatis, råg med s.k. "insåning", klövervall. ~~byttessön~~. Efter klövervallen var det en allmän uppfattning eller åsikt, att jorden måste vila ett år då den fick ligga i träde och användes då som fårbete under försommaren. Någon tid efter midsommar, då slåttern och höbärgningen var avslutad, plogades trädan upp och fick så ligga orörd till^{s/} efter skörden, då den harvades med järnpinnaharv

uj 82

1

De naturliga betesmarkerna har inte minskat till omfång, ~~men de~~
~~inte~~ ^{inte/} utnyttjas i så hög grad som förr, då jordbruket var av sär-
skild betydelse här och alltid i förening med boskapsskötsel.

Lantbruket i denna trakt kan inte skötas med moderna metoder
beroende på den stenbundna jorden. Försök har delvis gjorts att
med hjälp av s.k. cartepiller få den mesta stenen avlägsnad från
åkrarna, men det hela projektet blir alldeles för dyrt och kan
inte löna sig i den magra jordmånen. Under föregående sekel, då
det var ett överflöd på levande arbetskraft till oerhört lågt
pris, kunde det gå att klara sig på de små brukningsenheterna.

Under senare tid har det blivit svårare, då arbetskraften är så
dyr och marken alltför stebbudden för nutidens moderna jordbruks-
maskiner av skilda slag.

Det gamla brukningssättet med s.k. träda förekommer inte så
allmänt. Om det i enstaka fall finnes träda så kan man vara över-
tygad om att jordbruket skötas med den egna arbetskraften på
gården. Trakten har med avseende på jordbruksnäringen genomgått
en stor förändring under de senaste femtio åren.

I nutiden lägges huvudvikten vid skogsavverkningen här i trakten. Dessutom är uppfödningen av slaktdjur av vikt. Jordbruket har avtagit i betydlig grad beroende på dels den stenbundna jorden och kanske inännu högre grad på den dyra levande arbetskraften. Det lönar sig inte att driva jordbruk här, där man inte kan använda maskiner i arbetet. I gångna tider var det gott om levande arbetskraft här och till billigt pris. Nedanstående är en avskrift av ett städjobevis från förra århundradet. Det visar vad som kunde betalas i dränglön för halvåret under sommaren. (Dränglön) 50:- kronor i reda penningar.

1 kostym kläder,
1 par stövlar,
1 par linnebyxor,
1 par strumpor.

Dessutom ett potatisland. (1 skäppa potatis satt bland husbondens).
I friveckan lämnade drängen tjänsten.

(Piglön). 30:- kr. i reda penningar.
2 st. särkar.
1 " förkläde.
1 " näsduk.
1 skålp. ull.
1/4 torland (linland)
1 par halvsulor.

Liksom drängen skulle pigan dessutom ha i potatisland, som hon själv fick sköta, rensa och kupa.